

Alexander Stubb nowym prezydentem Finlandii

Jacek Tarociński

11 lutego odbyła się druga tura wyborów prezydenckich w Finlandii i jeszcze tego samego dnia przeliczono wszystkie głosy. Zwycięzcą został Alexander Stubb, startujący z ramienia centroprawicowej Partii Koalicji Narodowej, która obecnie prowadzi koalicję rządzącą. Zdobył on 51,6% głosów, a jego kontrkandydat – wystawiony przez Ligę Zielonych Pekka Haavisto – otrzymał 48,4% poparcia. Frekwencja wyniosła 67,58%. Stubb zostanie zaprzysiężony i obejmie urząd już 1 marca.

Komentarz

- Prezydent Finlandii jest powoływany na sześcioletnią kadencję, może sprawować tę funkcję przez najwyżej dwie kadencje, więc urzędujący od 2012 r. Sauli Niinistö nie mógł startować w wyborach po raz trzeci. Przed zaprzysiężeniem prezydent elekt musi zrzec się przynależności partyjnej. Prezydent odgrywa szczególną rolę w fińskim systemie politycznym: we współpracy z rządem prowadzi politykę zagraniczną oraz jest naczelnym dowódcą sił zbrojnych. W porozumieniu z premierem i ministrem obrony wydaje decyzje dotyczące ogólnych wytycznych w kwestii obrony państwa, istotnych zmian w gotowości wojskowej oraz zasad realizacji obrony militarnej kraju. Wolno mu dekretem wprowadzić na maksymalnie trzy miesiące stan wojenny, który po zatwierdzeniu przez parlament może zostać wydłużony o rok.
- Wynik drugiej tury wyborów nie jest zaskoczeniem i odzwierciedla sondaże, w których Stubb od listopada 2023 r. utrzymywał przewagę ok. 5 p.p. Polityka Finlandii wobec Rosji, Ukrainy, Stanów Zjednoczonych i NATO oraz w dziedzinie bezpieczeństwa nie ulegnie zmianie. Stubb i ustępujący Niinistö wywodzą się z tej samej partii. Z uwagi na uprawnienia głowy państwa kampania skupiała się wokół spraw z zakresu polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Stubb i Haavisto rywalizowali w zdobywym doświadczeniu w tych obszarach i nie prezentowali fundamentalnych różnic w poglądach. Ten pierwszy zachowywał jednak większą elastyczność, nie zajmując jednoznacznego stanowiska w kwestii remilitaryzacji Wysp Alandzkich czy objęcia kobiet obowiązkową zasadniczą służbą wojskową, co postuluje fińska lewica.
- Stubb, urodzony 24 czerwca 1968 r., ma bogate doświadczenie w polityce zagranicznej. Był członkiem Parlamentu Europejskiego (2004–2008), a następnie obejmował kolejno teki: szefa MSZ (2008–2011), ministra spraw europejskich i handlu zagranicznego (2011–2014), premiera (2014–2015) oraz ministra finansów (2015–2016). W latach 2017–2020 był wiceprezesem Europejskiego Banku Inwestycyjnego. W 2018 r. bezskutecznie próbował zostać kandydatem Europejskiej Partii Ludowej (EPP) na przewodniczącego Komisji Europejskiej. Stubb twierdzi, że bezpośrednim powodem jego

powrotu do krajowej polityki i startu w wyborach była rosyjska pełnoskalowa inwazja na Ukrainę i podważanie przez Moskwę systemu bezpieczeństwa w Europie. Od ponad dekady należał też do zwolenników fińskiej akcesji do NATO.